

Dood geloof

We gaan naar Jacobus 2 vanaf vers 14.

In dat gedeelte schrijft Jacobus dat geloof zonder werken louter theorie is.

Het gaat daarbij echter niet om "werken der wet" waarover Paulus in Rom. 3:28 schrijft, dat een mens door geloof gerechtvaardigd wordt, zonder werken der wet.

Bij Paulus is geloof de persoonlijke volle overgave aan Christus – het sola fide – ofwel het geloof alleen, waar niets bij mag komen. Hij leert echter wel, dat dit geloof door liefde werkzaam is (Gal. 5:6).

Paulus zegt dus evenals Jacobus, dat echt geloof werkzaam is.

Jacobus legt uit, wat geloof in feite is. Hij zegt dat geloof zonder daaruit voortvloeiende daden eenvoudigweg geen geloof is maar theorie. Jacobus

stelt dat geloof en daden niet te scheiden zijn.

14 Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert geloof te hebben, als hij geen werken heeft? Kan dat geloof hem behouden?

Op deze vraag van Jacobus kan men een eenvoudig antwoord geven, namelijk: Nee!

Geloof zonder daden als vrucht is namelijk geen geloof. Geloof zonder de werken, de daden is dood.

Hij stelt immers in vers 26 dat geloof zonder werken dood is. En een dood geloof kan een mens niet behouden want dat is geen geloof. Alleen een echt geloof ofwel een levend geloof, kan een mens behouden.

Ook Jezus heeft hierover helder gesproken in Math. 7:20/21 waar staat: "... zo zult gij hen dan aan hun vruchten kennen. Niet een ieder, die tot Mij zegt: Here, Here, zal het Koninkrijk der hemelen binnengaan, maar

wie doet de wil mijns Vaders, die in de hemelen is."

15 Stel, dat een broeder of zuster gebrek heeft aan kleding en aan dagelijks voedsel.

16 En iemand uwer zegt tot hen: Gaat heen in vrede, houdt u warm en eet goed, zonder hen echter van het nodige voor het lichaam te voorzien, wat baat dit?

Jacobus komt nu met een eenvoudig praktijk voorbeeld. Veronderstel, dat een broeder of zuster heeft honger en je zegt dan: shalom, vrede, eet lekker hoor. Dag, dag.

Dan zijn vriendelijke woorden in dit geval onbarmhartig en belachelijk.

17 Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood.

Op zichzelf genomen is dus geloof zonder daden, zonder de daaruit voortvloeiende werken,

helemaal geen geloof; het is een dood geloof en dat is slechts theorie en geen geloof.

In 1 Johannes 3:17 staat: Wie nu in de wereld een bestaan heeft en zijn broeder gebrek ziet lijden, maar zijn binnenste voor hem toesluit, hoe blijft de liefde Gods in hem?

Ja, hoe zou de liefde Gods in mij kunnen blijven, indien ik mijn binnenste toesluit voor mijn broeder maar ook voor mijn man of vrouw of kind. Dat is een geloof zonder werken ofwel een dood geloof.

Veronderstel dat iemand tegen zijn vrouw zegt: "ik hou van je" maar uit zijn daden blijkt, dat hij dat helemaal niet doet. Houdt hij dan van haar? Nee, want dan zijn het slechts holle woorden.

18 Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken.

Wie die "iemand" is staat hier niet bij maar veronderstelt wordt een gelovig iemand, die met een tegenwerping komt.

De tegenspreker wil geloof en daden van elkaar scheiden. Hij zegt: jij hebt geloof en ik heb werken.

Maar Jacobus weerlegt deze tegenwerping en zegt: je kunt je geloof zonder werken niet demonstreren, want pas in de werken krijgt het geloof gestalte.

19 Gij gelooft, dat God één is? Daaraan doet gij wel, maar dat geloven de boze geesten ook en zij sidderen.

Zelfs boze geesten geloven en erkennen het bestaan van God. Maar ze sidderen voor die geduchte, sterke en almachtige God. In plaats van sidderen staat er letterlijk in de grondtekst dat hun haren ten berge rijzen van angst.

In Matt. 8:29 roepen de boze geesten, die in de bezetene wonen, tegen Jezus: Zijt Gij hier

gekomen om ons vóór de tijd te pijnigen?

En in Lucas 4:34 roepen zij door een bezeten man in de synagoge: "Ha, wat hebt Gij met ons te maken, Jezus van Nazareth? Zijt Gij gekomen om ons te verdelgen? Ik weet wel, wie Gij zijt: de heilige Gods."

Waarvoor sidderen de boze geesten dan? Voor de almachtige God, die hun daden zal vergelden en hen werpen zal in het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bereid is. (Mt. 25:41).

En dan gaat Jacobus verder in vers 20:

Wilt gij weten, gij dwaze mens, dat het geloof zonder de werken niets uitwerkt?

De mens die zo'n tekort heeft aan geestelijk inzicht, dat hij niet ziet dat een geloof zonder daden niets uitwerkt en een dood geloof is, zo'n mens die dat niet inziet noemt Jacobus een dwaas mens.

Wilt gij weten, gij dwaze mens, dat het geloof zonder de werken niets uitwerkt?

Wie een voorstander is van een werkeloos geloof, is volgens Jacobus een dwaas mens. Een andere vertaling zegt dat hij dan een ijdele snoever is.

21 Is onze vader Abraham niet uit werken gerechtvaardigd, toen hij zijn zoon Isaak op het altaar legde?

Nu neemt Jacobus "onze vader Abraham" tot voorbeeld. Een vader heeft kinderen en als geestelijke kinderen van Abraham dienen we zijn weg te gaan.

Het offer van zijn zoon Isaak was niet slecht theoretisch geloof maar een daad van geloof.

22 Daaruit kunt gij zien, dat zijn geloof samenwerkte met zijn werken, en dat dit geloof pas volkomen werd uit de werken.

Geloof en werken vormden bij Abraham een geheel. Het geloof werkte samen met de werken.

De Willibrord vertaling geeft dit vers als volgt weer: "Het is duidelijk, dat zijn geloof zich in daden uitte en eerst door zijn daden volkomen werd."

23 En het schriftwoord werd vervuld, dat zegt: Abraham geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend, en hij werd een vriend van God genoemd.

In Gen. 15:6 staat namelijk over Abraham:

"En hij geloofde in de Heere, en Hij rekende het hem toe als gerechtigheid."

Abraham werd een vriend van God genoemd. God verborg voor Abraham niet wat Hij ging doen. God beloofde hem dat met zijn nageslacht alle volken der aarde gezegend zouden worden (Gen. 22:18).

Dat Abraham een vriend van God werd genoemd staat op drie plaatsen in de bijbel namelijk hier in Jacobus en verder nog in 2 Kron. 20:7 waar koning Josafat bad:

Zijt Gij niet onze God, die voor het aangezicht van uw volk Israël verdreven hebt de inwoners van dit land en dit voor altijd hebt gegeven aan het nakroost van Abraham, uw vriend?

en in Jesaja 41:8/10:

8 Maar gij, Israël, mijn knecht, Jakob, die Ik verkoren heb, nakroost van mijn vriend Abraham.

9 Gij, die Ik gegrepen heb van de einden der aarde en geroepen uit haar uithoeken, tot wie Ik zeide: Gij zijt mijn knecht, Ik heb u verkoren en u niet versmaad.

10 Vrees niet, want Ik ben met u; zie niet angstig rond, want Ik ben uw God. Ik sterk u, ook help

Ik u, ook ondersteun Ik u met mijn heilrijke rechterhand.

Omdat Abraham een vader van vele volken is, ook van ons christenen uit de heidenen, mogen wij dit bemoedigende woord uit Jesaja 41:10 ook op ons toepassen. Het is goed om zo'n tekst uit het hoofd te kennen.

We gaan verder met Jacobus 2:24

Gij ziet, dat een mens gerechtvaardigd wordt uit werken en niet slechts uit geloof.

Met zijn "gij ziet" nodigt Jacobus nu alle lezers uit, om hieruit lering te trekken. Onze roeping is altijd een roeping tot gehoorzaamheid die zich uit in daden.

... een mens wordt gerechtvaardigd uit werken, uit geloofsdaden, en niet slechts uit een theoretisch, dood geloof.

Nu komt Jacobus met nog een bewijs: een heidense vrouw, de hoer Rachab. Uit de Schrift blijkt haar geloof maar daar spreekt Jacobus nu niet over. Hij begint gelijk over haar daden:

25 En is niet evenzo Rachab, de hoer, uit werken gerechtvaardigd, toen zij de boodschappers in huis nam en langs een andere weg liet heengaan?

We lezen over het geloof van Rachab in Jozua 2:8 t/m 11 waar staat:

8 Voordat zij echter gingen slapen, klom zij tot hen op het dak, en zeide tot de mannen: Ik weet dat de Here u het land gegeven heeft en dat de schrik voor u op ons gevallen is en dat alle inwoners van het land voor u sidderen.

10 Want wij hebben gehoord, dat de Here de wateren van de Schelfzee voor uw ogen heeft doen opdrogen, toen gij uittoogt uit Egypte, en wat gij gedaan

hebt aan de beide koningen der Amoriëten aan de overzijde van de Jordaan, Sichon en Og, die gij met de ban geslagen hebt.

11 Toen wij dat hoorden, versmolt ons hart en vanwege u bleef bij niemand meer enige moed over, want de Here, uw God, is een God in de hemel boven en op de aarde beneden.

Het bleef bij Rachab niet bij geloof zonder handelen. Nee, zij nam de boodschappers in huis en liet ze langs een andere weg heengaan?

We gaan tenslotte verder met Jacobus 2:26

Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder werken dood.

In dit afsluitende vers maakt Jacobus een soort samenvatting en zegt ronduit, dat zoals een lichaam zonder geest dood is, zo ook geloof zonder werken een dood geloof is.

We eindigen met het begin, namelijk met de vraag die Jacobus zijn lezers stelde.

14 Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert geloof te hebben, als hij geen werken heeft? Kan dat geloof hem behouden?

We kunnen daarop antwoorden, dat een theoretisch geloof, een dood geloof dus zonder werken, een mens niet kan behouden.

Men kan stellen, dat Paulus het hele betoog van Jacobus in drie woorden samenvat, namelijk met de woorden: "gehoorzaamheid des geloofs".

Hij noemt dat in Romeinen 1:5/6 als volgt:

Door wie wij genade en het apostelschap ontvangen hebben om gehoorzaamheid des geloofs te bewerken voor zijn naam onder al de heidenen, tot welke ook gij behoort, geroepenen van Jezus Christus.